

**Ағылшын тілі пәнінің білім сапасын арттырудағы
ақпараттық-коммуникативтік технологиялардың ролі
(ӘДІСТЕМЕ ЖАРШЫСЫ)**

Құрастырған автор: Ағылшын тілі пәні оқытушысы

Сакен Есбердіұлы Оразымбетов

Еліміз жылдар бойы аңсаған теуелсіздігіміз жеткізісімен, шет тілі де мемлекетаралық тіл болды. Ендігі кезекте шет тілінің қолданылу аяқталмауы кезек күттірмес мәселенің бірі болды. Осы орындарда оқу орындарында ағылшын тілі пәніне көңіл бөлуіміз жылдан жылға артып, оны оқытудың тиімді әдістері мен технологиялары бойынша зерттеу жұмыстарымыз тәжірибеге енгізу шаралары қолға алынды.

Ағылшын тілін саналы меңгерту, оны өмірімізге қажеттілікке айналдыру, бір жылғы мәселе емес. Бірақ ағылшын тілін оқыту ісімен шұғылданатын мамандар арасында туындайтын бір сұрақ: ағылшын тілін ауызша және жазбаша еркін жеткізе алуға қалай жеткізілді керек? Оқушыны ынталандыру үшін қандай әдістер мен технологияларды қолданған жөн?

Білім беру саласында түрлі технологиялар қолданылып бірақ олардың ішінен қажеттісін таңдап, сабақтарда кезеңінде тиімді қолдану басты талап. Мәселен, ағылшын технологияларды кеңінен пайдалану емес, мәнін нәтижеге бағыттай білім беруде. Қазіргі таңда білім беруде көрнекілік әдісі мен техникалық құралдарды пайдалану ақпараттық-коммуникативтік технологияның қолданылуы алады.

Ақпараттық технология – ақпараттарды жинау және өңдеу үшін бір технологиялық тізбекте (әдістер мен өндірістік және бағдарламалық-техникалық құралдардың жиынтығы). Қазіргі кезде сабақтарда

табандылығын, шыдамдылығын көрсеткен адам ғана мақсатына жетеді.

Ағылшын тілді оқытуда жаңа технологияларды, техникалық құралдарды сабақта жан-жақты қолдану мұғалімнің көптеген қиындаған қызметтерін жеңілдетіп, осы іскерліктің ұстанымды жаңа тәсілдерінің пайда болуына мүмкіндік туғызады. Осындай жаңа жолдардың біріншісі ақпараттық оқыту жүйесіндегі компьютерлік бағдарламалардың түрлері арқылы тіл үйретуді жеткізуге болады.

Соңғы жылдары жаңа ақпараттық технологияларды қолдану туралы жиі сөз болып жүр. Бұл жаңа техникалық құралдар ғана емес, сонымен қатар, оқытудың жаңа формалары мен әдістері, оқыту процесіне жаңаша қарау. Ағылшын тіліне оқытудың негізгі мақсаты студенттердің коммуникативті мәдениетін қалыптастыру мен дамыту, ағылшын тілінде іс-жүзінде сөйлеуге үйрету.

Ағылшын тілі сабақтарында өзім қолданып жүрген компьютерлік бағдарламамен жұмыс істеу түрлерін атап өтер болсам:

Лексиканы меңгерту.

Мәтіндік лексиканың кіріспесінде және онымен жұмыс істеуде, мысалы, азық түлік, сауда, киім, т.б.

Сөйлеу жұмыстары:

Көптеген бағдарламаларда микрофонмен жұмыс істеді қарастырады. Сөздер мен сөз тіркестері тыңдалғаннан кейін,

1. Қазақстан мектебі. 2006 ж. №4 «Инновация»

педагогикалық технологияларды қолдану тетігі

2. Білім заңы. Алматы, 2007 ж.

3. А. Иманбаева, Оқу-тәрбие үрдісін ақпараттандыру

Қазақстан мектебі, №2, 2000

4. Г.Қ. Нұрғалиева. Электрондық оқулықтар-оқушы арасындағы әрекеттестікті гуманизация

А., 2002.

сияқты. Үш тілді болу - қазіргі заман талабы. Өрсеңдиді. Адамдар арасындағы қарым-қатын көшінен қалмай, соған сәйкес қадам жасауға, толбисқан. Мұғалім сабаққа кіргеннен оқушы білім алуға қол жеткізуге үлесімізді қосуымыз керек. Диалогта болады. Оқушыларға белгілі бір тақ Экономикадағы табыстар мамандардың біліміне, тапсырмалар беру арқылы сұхбаттар құрылад біліктілігіне байланысты екендігін білеміз. Сондықтан Диалогтік сөйлесуді естіп-тыңдаумен б тек Қазақстанның ішінде ғана емес, әлем деңгейінде келей де пайдалануға болады. Мақсатты бәсекеге қабілетті жаңа мамандарды дайындай білуімізді астырылған жағдаяттар арқылы ауызек керек. Қазіргі заман сабағы мұғалімсіз болмайды. Ұрыу - оқушыларды қызықтырады. Диалогт ағартушы Б.Алтынсарин: «Маған жақсы мұғалім бір мұғалімнің коммуникативтік оқытудың негізгі ұстанымы қымбат, өйткені жақсы мұғалім - мектептің жүрегі» деген екен. Онда «мектептің жүрегі» болумен қатар, жаңа ет Коммуникативтіліктің жауап алынған ж еліміздің ұрпағын жаңа білім нәрін сусындатып, сауатты асуы оның ұстанымы болып есептелед тәрбие, сапалы білім беретін білімді, білікті ұстаз былайық жауаптасу арқылы жүзеге асады, ал

дейінгі дайындық кезеңдерін былайша сарала

I кезең: диалогпен танысу;

II кезең: диалогті жаттау;

III кезең: диалогті қойылымға айналдыру, яғн

әркетін қойылым іс-әрекетімен ұштастыру;

Жазуды оқыту.

Жұмыстың бұл түрі сауатты жазу дағды сақтау қабілеттерін дамытады, әрі пернетақта септігін тигізеді. Тыңдау, сауатты жазу, әріпт секілді үш іс-әрекетті бір уақытта біріктіреді.

Коммуникативтік сөйлеу әрекетінің қай лексикалық-грамматикалық дайындық деңгей Белсенді сөйлеу әрекетін ұйымдастыруда ауы

сөйлем құрастыруды, тұрақты сөз тіркестерін қолдана отырып, оқушылардың өздік жұмыстарын дамыту сұрақ қоюдың барлық түрлерін үйрену тиімді. жасау барысында әр оқушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, Оқушылардың сөйлеу дағдылары ауызекі сөйлеу ерекшеліктерінен, Кейбір оқушылардың естіп-тындау сұраққа қысқа да толық жауап қарастыра алуына дамыған болуы мүмкін, кейбір оқушылардың оқығандарын ауызша да, жазбаша да мазмұндап баяндай білеті дамыған болады.

дағды-машықтарынан, шығарма, хат жазу дағдыларына Ағылшын тіліне оқыту бағдарламалары құралады. Ағылшын тілін оқытуда ең алдымен төмендегілерді ескеру керек. Мультимедиялы технологиялардың қолдану мақсат қойылады, оған оқушылардың сөздік қорларын дамыту, алғашқы тілдер ағылшын тілін оқыту барысында байыту, сауатты жазуға үйрету, сөйлесуге, көргендерін баяндай жұмыс түрлерін жасай алады: естігендерін әңгімелеп беруге үйрету қажет. Ал бұл грамматиканы оқу (теория); әрекеттерді сауатты да дұрыс жүзеге асыру үшін 2. грамматиканы оқу (жаттығу); грамматикалық жұмыс жүргізілуі керек. 3. лексиканы оқу;

Оқытушының міндеті - әр оқушы үшін ағылшын тілін оқыту процесін жеке тәсілдермен құрастыру; іс-жүзінде игеру мүмкіндігін жасау, әр студент өзінше оқиды; шығармашылығын, белсенділігін көрсете алатын бағдарламаны жазу; әдісін таңдау. Оқытушының міндеті – ағылшын тілін оқыту процесі кезінде оқушының танымдық іс-әрекетін 8. дыбыстап оқу; жандандыру. Қазіргі кездегі педагогикалық технологиялар (компьютермен).

мысалы, жобалау әдісі, жаңа ақпараттық технологиялардың көмегімен Алы өзін пән мұғалімі ретінде мынандай қолдану, интернет ресурстарын қолдану оқытудың негізгі мақсаттарына жеткізе қолдану, интернет ресурстарын қолдану оқытудың негізгі мақсаттарына жеткізе бағытталған жолын (амалын) қамтамасыз етеді. оқушыларға дәл және толық ақпарат беру арқылы.

Компьютермен жұмыс формасы, оқыту сапасын арттыруға мүмкіндік алдым, оқытуды бағдарламалары бар, компьютермен жұмыс істеу формасын, оқу материалын саналы игеруіне ықпал ететін ағылшын тілі сабағында мынадай жұмыстарды қамтитын тиімді пайдаланып, оқушының есте сақтау қабілеттерін жетілдіруге, оқу материалының қолдану артықшылығын арттыруға қол жеткіздім, оқушылармен пікір

- сөздермен жұмыс жасау;
- дыбыстап айту;

т. б. калыптастырмайды. Жаңа ақпараттық технологияларды, белгілі бір грамматикалық қолдану оқудың тиімділігін көтереді, сонымен қатар жұмыстарын қамтиды. Компьютердің білім беру оқушының бірден-бір өз бетімен жұмыс істеу құралы болып табылады. Ең таралуының негізгі алғы шарттары төмендегідей саралайды:

Белгілі бір пәнді игеру үшін, теорияны ғана емес, практикалық дағдыларды, яғни тапсырманы орындау практикалық дағдыларды жинақтау керек екендігі ақпаратты жүйелі түрде талдап, сараптауға мүмкіндік береді. Ақпаратты алуға алуға жоғары жылдамдық адам

Бұл үшін оқытылып жатқан процестер мен ақпараттық мәдениетінің үнемі өсуіне жағдай құбылыстардың математикалық моделдерін құрып үйрену керек, шешімнің алгоритмін жобалап және бағдарламалық құралы ретінде ерекшелінеді.

түрінде жүзеге асыру керек. Бұл мақсатқа жету үшін электронды оқулық құрамына модельдік бағдарламалық құрал болуы керек. Яғни, білімгерлер сериясы енгізілді, бұл моделді бағдарламалар катысымның барлық түрлерін жүзеге асыра а структуралардың графикалық иллюстрациясын жасап, оларды оқу, сұхбат жасау, жазу, тындау алгоритмдердің жұмысын қамтамасыз етеді. Бұл үйренуде бұл мүмкіншіліктер ең маңызды болуы керек. Оқушылардың түсіну деңгейін көтеріп қана қоймай студенттің ойлау және сезу қызметін дамытуға сәйкесін көрсете алады. Білім алуда дұрыс шешім тигізеді. деген оқушылардың өзіндік тәсілін, стратегия

Ал электрондық оқулық – дисплей экранында көрсетіледі.

көрсінетін жай ғана мәтін емес, ол оқушыға өз жолымен көрнекті материалды қарап шығуға мүмкіндік береді. Компьютердің көмегімен жаттығулар Электрондық оқулықпен жұмыс жүргізу арқылы Ағылшын тілі сабағында компьютерді негізгі төмендегідей тиімділіктері байқалды: жедел кері байлаумен ақпаратты білуге жол ашады. Тіпті анықтамалық ақпаратты тез іздеу мүмкіндігі, оқитын оқушылардың өзі компьютермен жұмыс демонстрациялық мысалдар мен модулдер, бақылауға алады, өйткені кейбір жағдайларда компьютер (тренажер, тестілеу, өз білімін бақылау). жерін көрсетіп, көмекке келеді.

игі ықпал ететін тиімді жүйе болып табылады. Сонымен бірге жетер еді демекпін. қатар оқушылар интеллектуалдық, шығармашылық және «Электронды оқулық» деген не және он коммуникативтік істерін дамыта алады, оқушының оқулықтан қандай айырмашылығы бар? Көбіне белсенділігі артады, сабақтың негізгі кезендерінің бірінде оқушының құрамына білім беретін, тексеретін оқушыларға шығармашылық жұмысты ұсынуға және басқа бағдарламалар кіреді, ПЭВМ дискі

Қазіргі заманда ғылымсыз жан-жақты дамығандарының негізгі мазмұны көрсетіледі. Электронды өркениетті елдердің қатарына қосылу мүмкін емес есебіне білімдімігі оқулықты толықтырады, әсіресе ұяларының мұғалімдерінің бүгінгі заманға сай біріндейлерда тиімді:

сабақтары осы мәселелерді шешуші күш болып оқырманы байланысты тез қамтамасыз етеді; Аталған мәселені өзіміздің тәжірибемізге жүгіне керекті информацияны тез табуға көмектеседі шешкіміз келеді. Әр баланың аз болсын, көп болса оқушының бұл қиын; тәжірибесі болады. Баланың тамырын басып, сол уақытты үнемдейді; тәжірибелерін анықтап, өмірдегі білімдерін туған құрған мәтінмен қатар көрсетеді, әңгімелейді, сүйіп, сыйлауға баулыса, меніңше әр оқушы іркілігіне т. б. (осы жерде мультимедия-технология қалмайды. «Өз аулының тасын сыйламаған, өзгенің мүмкіндіктері мен артықшылығы байқалады) сыйламас», деп «жабылған қазанды жауып тастамақ» ілі бір бөлім бойынша білімін тексеруге мейн айналадағы әсемдікті сақтай алмаймыз. Қоршаған ортадан жорайды.

әсемдік, туған жер туралы тек қана жағрапия сабағында электронды оқулықтың 3 негізгі жұмысы емес, басқа сабақтарда да үнемі айта беру керек, көрсетуі қажет болады: байланысты бір-екі сабақты табиғат аясында өткізісеңдері оқу; тамаша болмай ма? Туған жерінің табиғатының қарқындымен оқу, әр тақырыптың (параграфтың) көре біліп, сол сұлулыққа табына білмеген, әсемдік оқушыға бірнеше сұрақтар қойылады, бұл сұрақтар білмеген балаға айналадағы осынау кереметті көрсетпелінің игерілу деңгейін анықтайды; күштеп емес, жүрегіне жеткізе білетін біз, мұғалімдеріміз білетіміз арқылы бақылау.

меңзеуші болуымыз керек. Пән мұғалімдері арасында да оқулықтың электронды варианты бақылау үнемі үзілмес байланыс болуы керек деймін. Мысалға алсақ, себебі, білімді бақылау оқытудың